

POSTANOWIENIE

Dnia 28 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Joanna Misztal-Konecka

w sprawie z powództwa S.
przeciwko [...] Zakładowi Ubezpieczeń S.A. w W.
oraz [...] Szpitalowi [...] im. [...] w K. Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi
Opieki Zdrowotnej
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 28 listopada 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 18 stycznia 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 18 stycznia 2019 r. Sąd Apelacyjny w (...) m.in. zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w W. w ten sposób, że odmiennie określił zasady ponoszenia kosztów procesu i kosztów sądowych za pierwszą instancję, oddalił apelacje powoda oraz pozwanego [...] Szpitala [...] im. [...] w K. Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej oraz zniósł między stronami koszty postępowania apelacyjnego.

2. Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wywiódł powód, powołując się na naruszenie art. 481 § 1 K.c. w zw. z art. 455 K.c. oraz art. 362 § 2 K.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

3. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona art. 398⁹ K.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 K.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

4. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 K.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W świetle tej regulacji, cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 K.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może rozstrzygnąć w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Jednocześnie przypomnieć należy, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i jego rolą nie jest korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

5. Skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał art. 398⁹ § 1 pkt 4 K.p.c., podając, że skarga jest oczywiście uzasadniona, ponieważ Sąd Apelacyjny uznał, że odsetki za opóźnienie należą się dopiero od dnia następnego po dniu wyrokowania w przypadku, gdy wysokość zadośćuczynienia jest ustalana według cen z daty wyrokowania, pomijając, że między dniem wytoczenia powództwa a dniem wyrokowania nie nastąpiła żadna zmiana poglądów doktryny i orzecznictwa co do kwot zasądzanych z tytułu zadośćuczynienia w związku z uszczerbkiem na zdrowiu ani zmiana siły nabywczej pieniądza.

6. Oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z samej jej treści wynika w sposób jednoznaczny, że wskazane w skardze podstawy zasługują na uwzględnienie. Oznacza to, że z argumentów przedstawionych we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, bez konieczności dokonywania pogłębionej analizy prawnej lub czynności procesowych sądu, wynika jaskrawa sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni i niepozostawiającymi sądowi swobody oceny albo z podstawowymi zasadami orzekania obowiązującymi w demokratycznym państwie prawa. O ile bowiem do uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawy są usprawiedliwione, o tyle do przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędna jest jej oczywista zasadność w wyżej przedstawionym rozumieniu. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się również, że dla stwierdzenia, że w sprawie wystąpiła przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4 K.p.c. skarżący powinien wskazać konkretne, naruszone przez sąd przepisy, a także powinien przytoczyć odpowiednie argumenty wyjaśniające, dlaczego te przepisy zostały, jego zdaniem, w tak ewidentny sposób naruszone (np. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 września 2013 r., III SK4/13, niepubl.).

7. Skarżący nie przedstawił dostatecznych argumentów świadczących o występowaniu w sprawie tak rozumianej oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Wbrew twierdzeniom zawartym w skardze kasacyjnej Sąd drugiej instancji rozważał zastosowanie normy art. 363 § 2 K.c. i art. 455 K.c., opowiadając się za pierwszeństwem zastosowania art. 363 § 2 K.c.

8. Przypomnieć zatem należy, iż w orzecznictwie sądowym zagadnienie terminu, od którego winny być zasądzane odsetki za opóźnienie w spełnieniu

zadośćuczynienia, jak też powiązane z nim ściśle zagadnienie określenia terminu wymagalności roszczenia o zadośćuczynienia za krzywdę wyrządzoną czynem niedozwolonym, rozwiązywane bywa na kilka sposobów. Pierwszym historycznie rozwiązaniem było uznanie, że odsetki za opóźnienie w zapłacie zadośćuczynienia należne są pokrzywdzonemu po upływie terminu spełnienia świadczenia wyznaczonego wezwaniem dłużnika przez wierzyciela do wykonania (np. wyrok Sądu Najwyższego z 18 września 1970 r., II PR 257/70, OSNCP 1971/6/103; wyrok Sądu Najwyższego z 9 marca 1973 r., I CR 55/73, niepubl.; wyrok Sądu Najwyższego z 22 maja 1980 r., II CR 131/80, OSNC 1980/11/223; uchwała Sądu Najwyższego z 9 czerwca 1995 r., III CZP 69/95, OSNC 1995/10/144; wyrok Sądu Najwyższego z 18 lutego 2010 r., II CSK 434/09, niepubl.; wyrok Sądu Najwyższego z 28 czerwca 2005 r., I CK 7/05, niepubl.; wyrok Sądu Najwyższego z 30 stycznia 2004 r., I CK 131/03, OSNC 2005/2/40; wyrok Sądu Najwyższego z 22 lutego 2007 r., I CSK 433/06, niepubl.; wyrok Sądu Najwyższego z 29 sierpnia 2013 r., I CSK 667/12, niepubl.).

Kolejne chronologicznie stanowisko, będące w znacznej mierze wynikiem uwzględnienia zjawiska hiperinflacji, opierało się na założeniu zasądzania odsetek za opóźnienie w zapłacie zadośćuczynienia dopiero od dnia wydania wyroku, zwłaszcza że towarzyszyło mu ustalanie wysokości świadczenia według stanu i cen z daty wyrokowania. W orzeczeniach z tego nurtu uznawano bowiem, że zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę jest wymagalne dopiero z dniem wyrokowania przez sąd (art. 316 K.p.c.). Zobowiązany zatem dopiero od tego dnia pozostaje w opóźnieniu w zapłacie zasądanego zadośćuczynienia i tym samym dopiero od tego dnia należą się od niego odsetki za opóźnienie (uchwała Sądu Najwyższego z 8 lipca 1993 r., III CZP 80/93, niepubl.; uchwała Sądu Najwyższego z 31 stycznia 1994 r., III CZP 184/93, OSNC 1994/7-8/155; uchwała Sądu Najwyższego z 6 września 1994 r., III CZP 105/94, OSNC 1995/2/26; wyrok Sądu Najwyższego z 8 grudnia 1997 r., I CKN 361/97, niepubl.; wyrok Sądu Najwyższego z 20 marca 1998 r., II CKN 650/97, niepubl.; wyrok Sądu Najwyższego z 4 września 1998 r., II CKN 875/97, niepubl.; wyrok Sądu Najwyższego z 9 września 1999 r., II CKN 477/98, niepubl.; wyrok Sądu Najwyższego z 30 października 2003 r., IV CK 130/02, niepubl.), choć równocześnie zapadały orzeczenia, w których

Sąd Najwyższy dopuszczał ustalenie wysokości zadośćuczynienia według rozmiaru krzywdy na datę wyroku, a w konsekwencji także zasądzenie odsetek od daty wyroku (np. wyrok Sądu Najwyższego z 20 marca 1998 r., II CKN 650/97, niepubl.; wyrok Sądu Najwyższego z 11 czerwca 1999 r., II CKN 405/98, niepubl.; wyrok Sądu Najwyższego z 11 marca 2003 r., V CKN 1723/00, niepubl.).

Trzecie stanowisko ma charakter pośredni, albowiem nakazuje uwzględnić okoliczności danej sprawy (np. wyrok Sądu Najwyższego z 18 lutego 2011 r., I CSK 243/10, niepubl.; wyrok Sądu Najwyższego z 24 lipca 2014 r., II CSK 595/13, niepubl.; wyrok Sądu Najwyższego z 25 marca 2009 r., V CSK 370/08, niepubl.; wyrok Sądu Najwyższego z 8 marca 2013 r., III CSK 192/12, niepubl.; wyrok Sądu Najwyższego z 18 stycznia 2018 r., V CSK 142/17, niepubl.).

9. Reasumując, nie jest możliwe w niniejszej sprawie uznanie, że powód wykazał sprzeczność zaskarżonego orzeczenia z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni i niepozostawiającymi sądowi swobody oceny albo z podstawowymi zasadami orzekania obowiązującymi w demokratycznym państwie prawa.

10. Mając to na względzie, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 *a contra* K.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

as]

aj